

6.1.2.5- Mang theo túi cấp cứu khẩn cấp

Khi thường xuyên lái xe ô tô tham gia giao thông, bạn có thể chọn cách mang theo túi cấp cứu khẩn cấp và để trong xe ô tô của mình, đựng những dụng cụ sơ cứu như băng cá nhân, gạc, thuốc khử trùng và phiếu ga rô cấp cứu số 1.

Hình 6-11: Mang theo túi thuốc cấp cứu khẩn cấp

PHIẾU GA RÔ CẤP CỨU SỐ 1

Họ và tên nạn nhân.....	Tuổi.....
Vị trí vết thương.....	
Tên người đặt ga rô.....	
Thời gian đặt ga rô lúc.....giờ.....Ngày.....tháng.....năm 20.....	
Nơi ga rô lần thứ nhất lúc.....giờ.....	
Nơi ga rô lần thứ hai lúc.....giờ.....	
Nơi ga rô lần thứ ba lúc.....giờ.....	

Nói ga rô lần thứ tư
lúc.....giờ.....

Nói ga rô lần thứ năm
lúc.....giờ.....

6.1.2.6- Sau khi thực hiện sơ cứu cho người bị thương:

Bạn phải thông báo ngay lập tức cho cảnh sát gần nhất nơi tai nạn xảy ra về số lượng người bị thương, thiệt hại về vật chất, mức độ thiệt hại và những gì bạn đã làm trong tai nạn. Trong trường hợp chỉ có thiệt hại về xe và vật chất, không có người bị thương, tốt nhất là thông báo cho cảnh sát và thực hiện một cuộc điều tra chính xác.

Người lái xe hoặc hành khách đã báo cho cảnh sát, phải theo chỉ dẫn của nhân viên cảnh sát nếu họ yêu cầu đợi cho đến khi cơ quan cảnh sát đến nơi xảy ra tai nạn để chăm sóc cho người bị thương và bảo vệ khỏi sự nguy hiểm của các phương tiện giao thông khác.

6.1.2.7- Một số tình huống thực tế

Tai nạn giao thông xảy ra gây thương vong cho nhiều người, việc sơ cấp cứu tại chỗ có thể góp phần giữ được mạng sống cho nạn nhân. Tuy nhiên nếu việc sơ cứu ấy không đúng lại có thể gây hại cho người bị thương. Không phải tất cả trường hợp nạn nhân bị tai nạn giao thông đều nhanh chóng được đưa tới bệnh viện. Sơ cứu trước khi nhập viện cho nạn nhân rất quan trọng, song mỗi trường hợp lại cần đánh giá và cách xử lý riêng, không có công thức chung cho bất kỳ trường hợp nào. Người bình thường không biết cách đánh giá chấn thương của nạn nhân dẫn đến sơ cứu sai khiến tình trạng trở nên tồi tệ. Đã có rất nhiều trường hợp, tình trạng của nạn nhân xấu đi sau khi di chuyển. Chính vì vậy bạn hãy nghiên cứu một số trường hợp cụ thể sau để biết cách sơ cấp cứu kịp thời một cách tốt nhất cho người bị nạn:

a. Bỗng

Nếu xe bốc cháy, việc đầu tiên là quan sát hiện trường để giúp nạn nhân, đồng thời tránh gây tổn thương cho mình. Hãy loại bỏ nguyên nhân gây bỗng bằng cách tách nạn nhân

khỏi vật gây cháy, cởi bỏ quần áo nếu bén lửa, ngâm vùng da bị bỏng vào nước sạch hoặc đắp khăn mát trong 15-20 phút.

Hình 6-12: Tìm cách đưa các nạn nhân khỏi đám cháy

Nếu nạn nhân còn tỉnh, cần cho uống bù nước. Trong thời tiết lạnh, cần giữ ấm cho cơ thể nạn nhân, sau đó nhanh chóng đưa đến cơ sở y tế gần nhất.

Lưu ý: Nguyên tắc khi chữa bỏng là làm mát vùng da bị tổn thương càng sớm càng tốt. Không dùng đá hoặc nước quá lạnh để ngâm hoặc chườm. Khi thực hiện phải thật nhẹ nhàng, tránh gây đau, tránh làm vỡ các nốt phồng vì dễ khiến tình trạng nhiễm trùng nặng thêm, không bôi kem hoặc bất kỳ chất gì lên vết thương. Nếu bị bỏng mắt, cần dặn dò nạn nhân không được dụi, không cần cố gắng lấy dị vật trong mắt ra.

Với trường hợp đa chấn thương, nếu quan sát thấy nạn nhân gặp các vấn đề về đường thở, cháy máu, chấn thương đầu, cột sống, cần ưu tiên tiến hành sơ cấp cứu ban đầu trước khi đưa đến bệnh viện.

b. Vết thương chảy máu

Đây là chấn thương thường gặp nhất khi bị tai nạn giao thông. Nguyên nhân do va đập, bị vật sắc nhọn đâm vào da, xương gãy đâm ra ngoài làm rách da, đứt mạch máu, dập chi. Dấu hiệu có thể quan sát bằng mắt như dập nát hoặc rách da, thịt dãn đến máu chảy. Nạn nhân cảm thấy lạnh run, vã mồ hôi, da xanh tái, nếu mất quá nhiều máu sẽ dẫn đến choáng, bất tỉnh, tử vong.

Hình 6-13: Kiểm tra vết thương

* **Trong trường hợp vết thương có dị vật**, không nên rút dị vật ra vì có thể làm cho máu chảy ra nhiều hơn. Cần xử trí theo các bước sau:

- Mang găng tay hoặc túi nilon sạch khi sơ cứu để tránh lây bệnh truyền nhiễm từ nạn nhân (nếu có).
- Dùng tay ép chặt mép vết thương. Chèn băng, gạc quanh dị vật cho cố định. Lưu ý không băng trùm lên dị vật. Chuyển nạn nhân tới cơ sở y tế.

* **Với vết thương chảy máu dập nát hay đứt chi, cần:**

- **Đeo găng tay.** Làm garo cầm máu bằng cách cần quần thật chặt ở vị trí trên vết thương 3-5cm. Có thể dùng vải sạch làm garo nếu không có sẵn dụng cụ y tế.
- Xoắn garo từ từ cho đến khi máu hết chảy.

Lưu ý: Cần ủ ấm và để nạn nhân nằm ở tư thế đầu thấp, chân cao để làm giảm lượng máu chảy đến vết thương. Cứ 15 phút lại nói lỏng garo vài giây rồi xoắn chặt lại. Khi đưa đến bệnh viện, nên để bệnh nhân ở tư thế nằm, không dùng xe máy.

* **Đối với vết thương chảy máu không có dị vật, cần:**

- Đeo găng tay cao su. Dùng gạc hoặc vải sạch ép trực tiếp lên vết thương và giữ chặt để cầm máu rồi băng lại.
- Cho nạn nhân nằm ở tư thế đầu thấp hơn chân và ủ ấm.
- Thường xuyên kiểm tra các đầu chi để nói băng cho phù hợp. Nếu thấy máu chảy thấm ra ngoài thì dùng băng khác chồng lên.

Lưu ý: Khi sơ cấp cứu, không nên làm garo (xoắn chặt) nếu không phải là vết thương dập nát hoặc đứt lìa. Không vận chuyển nạn nhân đến cơ sở y tế ngay mà nên sơ cứu tại chỗ

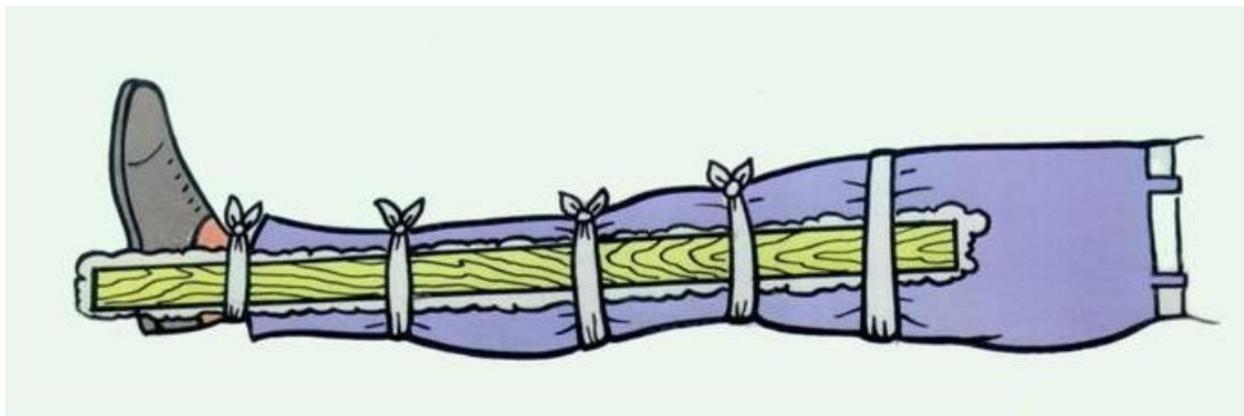
trước để hạn chế thương tổn, mất máu. Trong một số trường hợp bất khả kháng, chăng hạn như hiện trường không an toàn, mới di chuyển nạn nhân ra khỏi hiện trường.

c. Gãy xương

Khi xương bị gãy, dấu hiệu điển hình là đau ở vùng gãy, đau hơn khi sờ ấn hoặc cử động, giảm hoặc không thể cử động chỗ bị thương, kèm theo sưng nề, chảy máu.

Trong một số trường hợp da bị bầm tím.

Nếu gãy xương hở đầu, xương có thể đâm thủng da.

Hình 6-14: cốt định chân bị gãy bằng thanh gỗ

Việc đầu tiên cần làm là **cố định tạm thời bộ phận bị gãy**. Tránh làm xương dịch chuyển, không thể xảy ra thêm tổn thương về mạch máu, thần kinh, cơ. Có thể dùng các loại nẹp tự tạo từ gỗ, tre, đòn gánh để cố định vùng xương gãy. Nếu gãy xương ở gần các khớp, phải cố định cả khớp; chằng hạn gãy xương đùi cần cố định các khớp háng, khớp gối, khớp cổ chân. Với xương cẳng chân cần cố định khớp gối, khớp cổ chân; Gãy xương cẳng tay cần cố định khớp khuỷu và khớp cổ tay.

Riêng khi gãy xương hở, không được rửa mà chỉ lau xung quanh vết thương, bôi thuốc sát trùng và băng ép vô khuẩn. Tuyệt đối không ấn đầu xương gãy vào trong.

Sau đó nhanh chóng đưa bệnh nhân đến cơ sở y tế gần nhất để điều trị. Có thể dùng xe máy chở nạn nhân gãy xương chi ở tư thế ngồi. Tuy nhiên trong trường hợp gãy xương cột sống hay xương đùi cần vận chuyển trên cáng nằm.

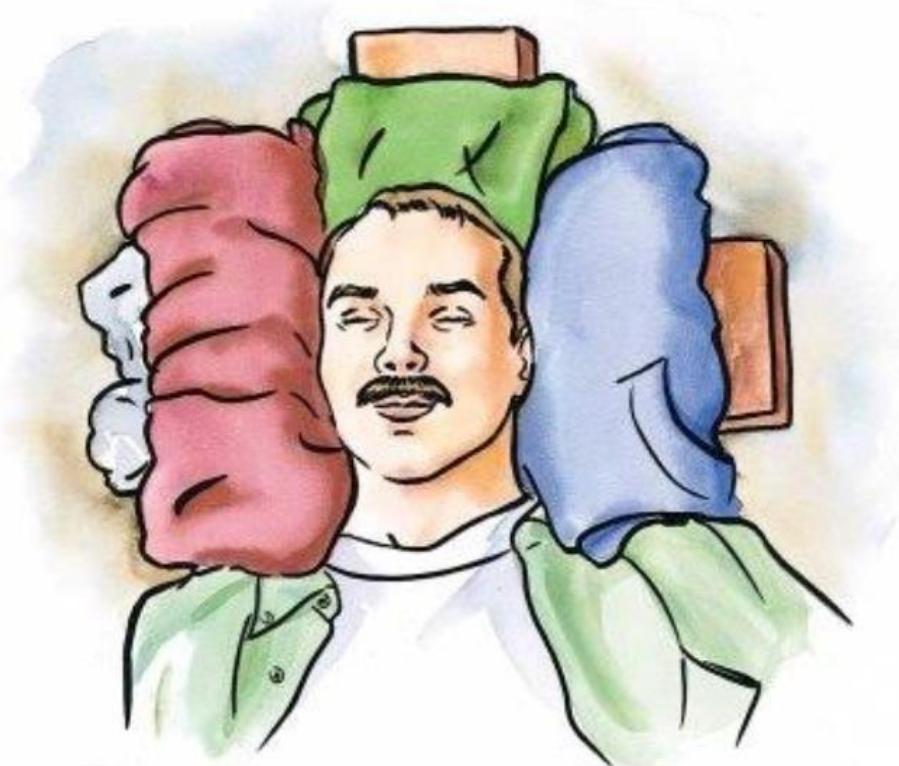
d. Chấn thương sọ não

Khi quan sát thấy nạn nhân bị va đập ở vùng đầu, đừng tự ý di chuyển mà hãy nhờ sự giúp đỡ của những người khác. Nếu nạn nhân hôn mê, không nên cho uống bất kỳ loại nước nào vì dễ bị sặc.

Nạn nhân chấn thương sọ não có thể bị vỡ sọ, vết thương xuyên thấu, dập não, xuất huyết

trong hoặc phù não, co giật. Khi đó, nên đặt nạn nhân nằm ở nơi thoáng khí với tư thế chân kê cao hơn đầu khoảng 20 cm nếu không thấy chảy máu đầu cổ, không bị nhồi máu cơ tim. **Cần ủ ấm cho bệnh nhân.** Nếu nạn nhân ngưng tim, ngưng thở, nên ưu tiên **hô hấp nhân tạo, xoa bóp lồng ngực ở vùng tim.**

Sau khi xử trí ổn thương ban đầu, gọi xe cấp cứu ngay. Nếu nghi ngờ nạn nhân bị tổn thương cột sống, phải thật cẩn trọng khi khiêng cáng ra khỏi hiện trường. Trong quá trình di chuyển, cần cố định nạn nhân bằng cách chèn vải, chăn gối ở phần đầu, cổ và thân.

Hình 6-15: Chèn vải, giấy, khăn xung quanh đầu để cố định cổ nạn nhân

e. Co giật

Cần đặt nạn nhân nằm trên vùng đất an toàn, nâng đỡ đầu, nói rộng quần áo, đặc biệt ở vùng cổ. Nếu có nôn ói, hãy xoay nạn nhân nằm nghiêng một bên để tránh hít chất nôn vào phổi. Sau đó gọi số 115 để được hỗ trợ.

f. Bong gân, trật khớp

Bộ phận bị bong gân, trật khớp thường có những dấu hiệu: Đau, khó cử động, sưng, phù nề, bầm tím, biến dạng.

Đối với bong gân, cắn: Hạn chế cử động vùng bị tổn thương. Băng, ép nhẹ vùng tổn thương và chườm đá. Thỉnh thoảng hỏi nạn nhân xem có bị té các đầu chi không để nói

lỏng băng cho vừa. Nếu thấy các đầu chi có tái nhợt, nên nói băng lỏng hơn.

Trật khớp: Không cử động khớp mà cần cố định khớp ở đúng vị trí sai lệch. Không thoa dầu nóng hay nắn khớp mà chỉ nên chườm lạnh vùng tổn thương. Nếu trật khớp ở tay, có thể dùng mảnh vải cố định tay vào thân người rồi đưa đến bệnh viện.

6.2. SỰ GIÚP ĐỠ CỦA NGƯỜI LÁI XE Ô TÔ KHI QUA NƠI XÂY RA TAI NẠN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ

6.2.1- Những người lái xe đi qua nơi xảy ra tai nạn phải dừng lại để giúp đỡ người bị thương hoặc báo cho những phương tiện giao thông khác.

6.2.2- Khi người lái xe trong vụ tai nạn không thể cử động được, thì sự giúp đỡ của những người lái xe khác đi ngang qua nơi xảy ra tai nạn là thật sự cần thiết. Người lái xe ngang qua phải thông báo cho cảnh sát để có sự sơ cứu khẩn cấp và dừng hoạt động của động cơ (tắt động cơ) nhằm tránh xảy ra hỏa hoạn. Nếu có dấu hiệu nguy hiểm, có thể có hỏa hoạn như là rò rỉ xăng từ xe ra, thì phải ngay lập tức giải cứu người bị thương.

6.2.3- Nếu chiếc xe liên quan đến vụ tai nạn bỏ trốn, ngay lập tức phải ghi nhớ lại biển số xe, dạng xe, màu sắc và những đặc điểm khác của xe và phải báo ngay cho cảnh sát, sau đó chăm sóc những người bị thương.